

ZAGADNIENIA DO EGZAMINU Z PRZEDMIOTU PATOLOGIA

Kierunek: Pielęgniarstwo stacjonarne pierwszego stopnia

1. Wprowadzenie do patologii:
 - pojęcia: zdrowie, choroba, etiologia, czynniki ryzyka, patogenezą;
 - różnice między chorobą wrodzoną, a dziedziczną;
 - symptomatologia, podział objawów chorobowych.
2. Zapalenie:
 - charakterystyka komórek biorących udział w reakcjach immunologicznych i zapaleniu (granulocyty, limfocyty, monocyty i makrofagi) – podział, charakterystyczne cechy budowy i funkcje;
 - patogenezą zapalenia (zmiany naczyniowe, odpowiedź ze strony krwinek białych - etapy, mechanizmy zależne i niezależne od tlenu, uwalnianie mediatorów zapalenia);
 - mediatory zapalenia: cytokiny, interleukiny, chemokiny, pochodne kwasu arachidonowego, aminy;
 - układ dopełniacza (drogi aktywacji, mechanizm działania i funkcje);
 - podział zapaleń (zapalenie ostre, zapalenie przewlekłe), objawy ogólnoustrojowe i miejscowe.
3. Odporność:
 - pojęcia: antygen (i jego rodzaje), epitop, przeciwciało (budowa);
 - odporność nabyta i wrodzona, sztuczna i naturalna;
 - mechanizm odpowiedzi immunologicznej humoralnej i komórkowej;
 - prezentowanie antygeny (komórki APC, mechanizm prezentowania antygeny);
 - antygeny zgodności tkankowej (HLA), MHC;
 - odpowiedź immunologiczna pierwotna i wtórna.
4. Choroby autoimmunizacyjne:
 - definicja tolerancji immunologicznej i jej rodzaje;
 - definicja, mechanizmy autoimmunizacji, patogenezą chorób autoimmunizacyjnych, podział na swoiste i nieswoiste.
5. Reakcje nadwrażliwości:
 - pojęcie alergii i alergenu, przyczyn alergii;
 - typy nadwrażliwości wg Gella i Coombsa (typ I – reakcja typu anafilaktycznego, typ – II reakcja typu cytotoksycznego, typ III – reakcja wywołana powstaniem kompleksów immunologicznych, typ IV – nadwrażliwość typu opóźnionego); charakterystyka, przykłady;
 - przyczyny, patomechanizm i objawy wstrząsu anafilaktycznego i obrzęku Quinckego.
6. Ból i zaburzenia czucia:
 - definicja i cechy bólu;
 - nocycepcja, transmisja, percepcja i modulacja bólu;
 - pojęcia: hiperalgezia, allodynia, analgezia;
 - pojęcie bólu przewlekłego i jego charakterystyka;
 - podział bólu i charakterystyka bólu nowotworowego, bólu zwyrodnieniowego, bólu neuropatycznego, bólu fantomowego;

- podział i charakterystyka bólu głowy: migrena, ból klasterowy, ból napięciowy;
 - reakcje ustrojowe na ból (ruchowe, psychiczne, wegetatywne, hormonalne).
7. Choroby metaboliczne:
- zaburzenia przemiany aminokwasów: przyczyny, patogeneza i objawy fenyloketonurii i alkaptonurii;
 - zaburzenia przemiany tłuszczów: metabolizm lipidów (zewnątrzpochodny i wewnątrzpochodny), rodzaje lipoprotein, miażdżyca – czynniki ryzyka, mechanizm powstawania, objawy, następstwa, rodzaje blaszek miażdżycowych i ich charakterystyka;
 - zaburzenia przemiany węglowodanów: metabolizm glukozy, cukrzyca - definicja, kryteria diagnostyczne, rodzaje cukrzycy i ich charakterystyka, objawy, powikłania ostre (kwasica ketonowa) i przewlekłe (angiopatie, neuropatie), patomechanizm stopy cukrzycowej.
8. Choroby krwi i układu krwiotwórczego - definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:
- anemie (anemie z niedoboru żelaza, megaloblastyczne, aplastyczna, hemolityczne, z utraty krwi);
 - polycytemie (nadkrwistość): pierwotna, wtórne, rzekoma;
 - leukocytoza, leukocytopenia;
 - białaczki ostr (szpikowa, limfoblastyczna);
 - przewlekłe schorzenia mieloproliferacyjne (przewlekła białaczka szpikowa);
 - zespoły limfoproliferacyjne (przewlekła białaczka limfocytowa, chłoniaki);
 - skazy krwotoczne – koagulopatie: skazy krwotoczne pochodzenia osoczonego: hemofilia, choroba von Willebranda), trombocytopenie, naczyniowe skazy krwotoczne;
 - zakrzepica;
 - DIC (rozsiane wykrzepianie wewnątrznaczyniowe).
9. Choroby układu nerwowego – definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:
- objawy neurologiczne;
 - padaczka;
 - udar mózgu;
 - choroby złącza nerwowo-mięśniowego (miastenia);
 - choroba Parkinsona;
 - choroba Alzheimerera
 - stwardnienie rozsiane (SM);
 - zapalenie mózgu, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.
10. Choroby układu krążenia – definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:
- niewydolność krążenia pochodzenia sercowego (niewydolność serca prawo- i lewokomorowa, niewydolność skurczowa i rozkurczowa serca, mechanizmy kompensacyjne), niewydolność krążenia pochodzenia obwodowego; MODS-niewydolność wielonarządowa;
 - choroba niedokrwienna serca, stabilne zespoły wieńcowe, ostre zespoły wieńcowe, zawał mięśnia sercowego;

- arytmie serca - charakterystyka układu przewodzącego serca, patofizjologia arytmii, zaburzenia powstawania i przewodzenia impulsu, bradyarytmie, tachyarytmie, kliniczne typy arytmii, konsekwencje arytmii;
- wady zastawkowe serca (gorączka reumatyczna, wady zastawki dwudzielnej, wady zastawki aortalnej, wrodzone wady serca);
- kardiomiopatie – kardiomiopatia rostrzeniowa (zastoinowa), kardiomiopatia przerostowa, restrykcyjna;
- zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie wsierdzia;
- nadciśnienie tętnicze pierwotne i wtórne.

11. Choroby układu oddechowego – definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:

- obrzęk płuc, niewydolność oddechowa, zespół niewydolności oddechowej ARDS;
- przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP);
- astma oskrzelowa (dychawica oskrzelowa);
- nadciśnienie płucne;
- zatorowość płucna;
- serce płucne;
- zawodowe choroby płuc (pylice, alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych);
- zapalenie płuc;
- gruźlica;
- mukowiscydoza;
- choroby opłucnej.

12. Choroby układu pokarmowego – definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:

- choroby przełyku (zgaga, dysfagia);
- choroby żołądka i dwunastnicy (zapalenie błony śluzowej żołądka, choroba wrzodowa, żołądka i dwunastnicy, rak żołądka);
- choroby jelita cienkiego i grubego (nieswoiste zapalenia jelit, choroba Crohna, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, niedrożność przewodu pokarmowego, rak jelita grubego);
- choroby wątroby i dróg żółciowych (ostre wirusowe zapalenie wątroby, choroba alkoholowa wątroby, niealkoholowe stłuszczenie wątroby, marskość wątroby, kamica żółciowa);
- choroby trzustki (ostre zapalenie trzustki, przewlekłe zapalenie trzustki, rak trzustki, mukowiscydoza);
- krwawienia z przewodu pokarmowego.

13. Chorób układu wydalniczego – definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:

- kamica nerkowa;
- ostra i przewlekła niewydolność nerek;
- stany zapalne nerek (kłębuszkowe zapalenie nerek, odmiedniczkowe zapalenie nerek);
- zespół nerczycowy;
- nietrzymanie moczu.

14. Choroby układu dokrewnego – definicja, epidemiologia, czynniki ryzyka, patomechanizm, objawy kliniczne, powikłania:

- patofizjologia tarczycy (czynność hormonalna tarczycy; mechanizmy regulujące; niedoczynność tarczycy - zapalenie tarczycy typu Hashimoto; nadczynność tarczycy - choroba Gravesa-Basedowa – wole);
- patofizjologia przytarczyc (regulacja gospodarką wapniowo-fosforanowej, niedoczynność i nadczynność przytarczyc);
- cukrzyca hormonalna (przysadkowa, nadnerczowa);
- patofizjologia nadnerczy (choroba Cushinga, choroba Addisona, guz chromochłonny rdzenia nadnerczy).

15. Patologia nowotworów:

- definicja (cechy komórek nowotworowych);
- patofizjologia procesu karcynogenezy (rola genów)
- symptomatologia nowotworów;
- markery nowotworowe;
- zespoły paraneoplastyczne;
- patofizjologiczne leczenie nowotworów.

16. Zaburzenia wodno-elektrolitowe:

- odwodnienie i przewodnienie;
- obrzęki;
- zaburzenia elektrolitowe (sodu, potasu, wapnia).

17. Definicja i rodzaje wstrząsu (hipowolemiczny, kardiogeny, neurogeny, septyczny, anafilaktyczny).

18. Oparzenie i choroba oparzeniowa.

19. SIRS, MODS.